

KEZDETEKTŐL KORÁNYIS

az AMEGA beszélgetőpartnere:

Dr. Markóczy Zsolt

*az Országos Korányi Pulmonológiai Intézet Bronchológiai Osztályának
osztályvezető főorvosa,*

országos tüdőgyógyász szakfőorvos

Az Országos Korányi Pulmonológiai Intézetben dr. Markóczy Zsolt főorvos úr szobájában beszélgetünk. Ismerjük egymást régebről, a mostani beszélgetésünk fő indoka, hogy országos szakfőorvos lettél. Mit jelent számodra ez a megbízatás?

Ez megtiszteltetést és egyben kihívást, új feladatot jelent számomra. Nagy nevek nyomdokaiba léptem. Minden szakmánál szempont volt, hogy lehetőség szerint az országos intézetből kerüljön ki az országos szakfőorvos. A Korányi Intézet vezetésének biztatására pályáztam a feladatra. Várom, hogy a regionális szakfőorvosok kinevezésre kerüljenek. Az ő személyükre vonatkozóan lehetőségem volt javaslatot adni. Ha megtörténik a kinevezésük, akkor indulhat az együttműködésünk, hiszen a helyi viszonyokat ők ismerik a legjobban, a segítségükkel lehet majd feltárni a problémákat, és a megoldásokra is közösen tudunk majd javaslatot tenni.

Eddig is voltak régiós szakfőorvosok, de az utóbbi időben kiüresedett a munkájuk, nem volt kellő fajsúlyuk.

Most van egy kormányzati törekvés abba az irányba, hogy új életet leheljenek a rendszerbe. Azt gondolom, rajtunk múlik, hogy ezt mennyire tudjuk majd megtölteni tartalommal.

Hogyan fogja befolyásolni az életedet ez a feladat? Távolabb kerülsz a betegektől?

A betegektől nem akarok távolabb kerülni. Nekem az az elsődleges, hogy az általam vezetett osztály és a bronchológiai szakrendelő prosperáljon. Emellett van annyi energiám, hogy az új feladatomat is ellássam.

A neveddel sok évvel ezelőtt találkoztam először. Akkor egy fiatal betegemnek posztintubációs problémái támadtak. Akkor kaptam a kollegáktól a javaslatot: „küldd el Markóczy Zsolthoz, ő a téma legjobb ismerője”.

Ez nagyon megtisztelő, de egy kis túlzás van benne. Két olyan centrum van ma Magyarországon, ahol ez a betegcsoport teljes ellátást kaphat. Székesfehérváron a *Pápai Zsolt* vezette munkacsoport és az általam vezetett bronchológiai osztály a Korányiban. Büszke vagyok rá, hogy munkatársaim közül mindenki alkalmas arra, hogy ezeket a betegeket ellássa. Természetesen minden problémás beteget megbeszélünk, és próbáljuk a számára leginkább megfelelő megoldást választani.

Mióta vagy ennek az osztálynak a vezetője?

2010 júliusától megbízott, majd 2012 márciusától kinevezett osztályvezető főorvosként vezetem ezt az osztályt és a hozzá integrált bronchológiai szakrendelőt.

A Korányi Intézet volt az első munkahelyed?

Nem, bár nekem mindig is volt a tüdőgyógyászat felé egyfajta elkötelezettségem. A nagymamám 1945-ben 29 évesen tuberkulózisban halt meg. Édesanyám, aki

szintén tüdőgyógyász, az egyetemi évei alatt 7 hónapot töltött a Korányiban tbc-s betegként, majd az egyetem után orvosként is, egészen a nyugdíjazásáig itt dolgozott. Én 6 hónapos korom óta „korányis” vagyok. Ide jártam a helyi bölcsődébe és óvodába. Volt, hogy reggelente *Böszörményi Miklós* professzor úr a Trabantjával hozott minket be az intézetbe. Innen volt egy erős kötődésem az intézet felé, de amikor elvégeztem az egyetemet, édesanyám még itt dolgozott, és mi összeférhetetlennek tartottuk, hogy közös munkahelyünk legyen. Az egyetem után a Tüdőklinikára nem vettek fel, ezért a Vas utcai kórház Belgyógyászati Osztályán kezdtem a pályámat, ami nagyon jó iskola volt.

Egyetemi tanulmányaidat hol végezted?

A Semmelweis Orvostudományi Egyetemen szereztem diplomát. Mivel elsöre nem vettek fel, egyetem előtt fél évig dolgoztam már a Korányiban. Jártam *Pénzes* professzor intenzív osztályán, *Gyenei Ivánnál* a citológián és *Debreczeni Lorádnál* a kórélettanon. Tehát már az egyetem előtt volt némi rálátásom az intézmény életére.

A Vas utcai belgyógyászatot miért hagytad el?

Azt a kórházat bezárták. Végül 15 hónapnyi belgyógyászatot töltöttem időszak után a Korányiba úgy kerülhettem, hogy édesanyám elment nyugdíjba és kérte, hogy az ő helyére vegyenek fel.

A tüdőgyógyászaton belül mi az, ami igazán érdekelt?

A Korányiban kezdőként a *Strausz János* által vezetett bronchológiára kerültem, ami nagy megtiszteltetés és óriási tanulási lehetőség volt számomra. Progresszív, jó hangulatú társaságot találtam itt, akik nagyon befogadóak és segítőkészek voltak. Az osztály profilja meghatározta az érdeklődési kört, hiszen a bronchológiai tudás elsajátítása alapkövetelmény volt. A legtöbbet *Strausz Jánoson* kívül *Pápai Zsolttól* és *Udud Katalintól* tanultam, de *Moldvay Judit* és *Szima Barna* is sokat segített a beilleszkedésemben. Amikor *Strausz János* átmenetileg elment az intézetből, *Zsiray Miklós* került az osztály élére. Ő is támogatta a fiatal kollégákat, kongresszusokra járhattunk, sokat tanulhattunk tőle. Azóta is jó a kapcsolatunk. A belgyógyászati szakvizsga megszerzéséhez szükséges gyakorlatot *Kautzky László* osztályán szereztem meg, ami szintén színvonalas, jó iskola volt.

Emlékszel az első bronchoszkópos vizsgálatra, amit egyedül végeztél?

Olyan nagy számú endoszkópiát végeztem az elmúlt több mint 20 évben, hogy az elsöre pontosan már nem emlékszem, de azt tudom, hogy az egyetem elvégzése előtt itt, az intenzív osztályon láttam életem első bronchoszkópos vizsgálatát. Akkor azt gondoltam: „Ezt én soha!” Az élet mégis úgy hozta, hogy megszerettem ezt a munkát. Jó érzés, amikor egy idegentest eltávolítással vagy sztent beültetéssel akutan, látványosan tudunk segíteni a betegnek, vagy egy olyan elváltozást tudunk verifikálni, amit máshol nem sikerült.

Emlegettél az imént olyan neveket, akik a szakma véleményformáló részéhez tartoznak. Te ennek a csapatnak voltál a tagja, de a tevékenységed eddig nem volt széles körben ismert. Sokan meglepődtek, hogy országos szakfőorvos lettél.

Ezt én másképp látom. 23 éve dolgozom ezen az osztályon, majdnem 10 éve osztályvezetőként, és az ország minden részéről megtalálnak a problémás esetekkel nemcsak a tüdőgyógyászok, hanem az onkológusok, a nyelőcsősebészek és az infektológusok is, tehát a tevékenységem, illetve a Korányi Bronchológiai Osztályának tevékenysége elég széles körben ismert. Az, hogy a magas színvonalú szakmai munka mellett ki mennyire vesz részt a különféle fórumokon, az habitus kérdése. Mi akkor jelentkezünk előadással, közleménnyel, ha tényleg újdonságot vagy érdekességet tudunk bemutatni. Az utóbbi évtizedekben a sztent beültetésekön kívül itt történtek az első EBUS vizsgálatok, perifériás ultrahangvizsgálatok, nagy erőfeszítéseket teszünk a szedálásban végzett endoszkópiák számának növelése érdekében, osztályunk vizsgálja ki a HUNCHEST low dose CT szűrése kiemelt betegeket. A Semmelweis Egyetem akkreditált pulmonológiai és bronchológiai képzőhelye vagyunk.

Itt kezdted a pályádat és most te vagy az osztály vezetője. Mutasd be a csapatodat.

Büszke vagyok arra, hogy az osztálynak stabil orvos gárdája van. Az itt lévő szakorvosok 10-20 éve dolgoznak együtt. Ez egy igen ösz-

szertartó, egymást és a szakmát szerető társaság. Enélkül nem lehetne megoldani a 24 órás behívós rendszert, vagyis hogy az év 365 napján valaki közülünk elérhető és hadra fogható legyen. Problémát jelent viszont, hogy fiatalokat az utóbbi években nem sikerült beépíteni a csapatunkba. A következő évek feladatának érzem, hogy legalább két fiatal szakorvos vagy szakorvosjelölt erősítsen minket.

A fiatalokban van egy vonzódás az eszközös vizsgálatok iránt és a tüdőgyógyászatban a bronchoszkópia vonzerőt jelenthet számukra.

Ez igaz, de más dolog beletanulni, elsajátítani egy technikát és más azt rendszeresen, akár éjszakánként is csinálni.

Eddig csak a szakmáról beszélgettünk, de szeretném, ha az olvasók jobban megismerhetnék az osztályvezető főorvos mögött az embert is.

Budapesten születtem, tősgyökeres budai, azon belül is II. kerületi vagyok, a Széll Kálmán térnél beljebb ritkán megyek a városba. A II. kerület és a Korányi között közlekedem naponta. A feleségem házi orvos, két gyermekünk van. Empatikusak mindketten, de velük nem sikerült megszerettetni az orvoslást. Otthon valószínűleg a problémáinkat és nem a szakma szépségeit tárgyaltuk ki. A lányunk közgazdász lett, a második diplomáját az ELTE jogi karán fogja megszerezni. A fiam szintén a közgazdasági egyetemre jár. Mindketten mereven elzárkóztak attól, hogy orvosok legyenek, pedig

próbálkoztam. Volt, hogy ügyeleti behívásaimkor behoztam őket, és lelkesen magyaráztam, hogy milyen jól teszünk a beteggel egy idegentest eltávolításakor.

Szólj néhány szót az egyetemi éveidről.

Az egyetemi éveim alatt a belgyógyászat volt az a tárgy, ami számomra kiemelkedő jelentőséggel bírt. *Kádár János* belgyógyászat gyakorlatvezetőmtől rengeteget tanultam, vele azóta is tartom a kapcsolatot. Ő most a Szent László Kórház főorvosa. A II. Belgyógyászati Klinikán számomra meghatározó volt az ő didaktikus szemlélete. Igazi szellemi élmény volt még *Pénzes István* professzor intenzív terápiás kurzusa is. Az ő előadásain mindig tele volt a tanterem.

Sok kollégával beszélgettem már, akik el szokták mondani, hogy hol, merre jártak a világban. Te mennyire vagy világjáró, világlátott?

Ha a szakmai képzésekre kérdezel, voltam továbbképzésen Nürnbergben, Heidelbergben, és tanultam transthoracalis tübiopsziát Bécsben. Próbáltam olyan tudást elsajátítani, amit alkalmazni is tudok.

Mindig érdeklődéssel fordulok a beszélgetőpartnereim környezeté felé. Itt a szobádban is számos érdekességre figyelhettem fel: régi kis mikroszkóp, parátuszok, injekciós tűk, gyermekrajzok.

Mindegyiknek története van. A kis mikroszkópot egy gyermekgyógyász kolléga hagyta rám, aki itt halt meg nálunk daganatos be-

tegségben. Egy évvel a halála után jelent meg nálam a lánya, hogy az édesapja ezt nekem szánta. A parátuszok sok helyről származnak, a feleségem és édesanyám rendelőjéből. Ezek itt-ott kallódtak, de úgy gondoltam, a szobámban jó helyük lehet. A rajz *Márk* fiam alkotása. Főleg ügyeletben adtak ezek a rajzok, tárgyak erőt.

Mint országos szakfőorvostól kötelező megkérdezni, hogyan látod a tüdőgyógyászat jövőjét, hiszen meghatározó szavad lehet ennek alakításában.

Úgy látom, hogy a szakma vezetése keresi a kitörési pontokat. Az egyetemeken kevés a pulmonológiai óraszám. Az egyetemek küzdenek, hogy a pulmonológiát meg tudják szerettetni a hallgatókkal. Már ott meg kellene fogni a leendő kollégákat, megmutatni nekik a szakma szépségeit. A rezidensek túlterheltek, túl sok beteget kell ellátniuk, nincs elég idejük egy-egy problémában való elmélyülésre. A Korányi a lehetőségekhez képest nagy figyelmet fordít arra, hogy mindenki eljusson a speciális képzési helyekre. Intézeti szabály, hogy minden fiatal fél évet töltsön el a bronchológián az alapjártás megszerzése céljából.

A belgyógyász és tüdőgyógyász szakvizsgádon kívül onkológus is vagy. Mi ennek a választásnak a története?

Ezt a választást meghatározta, hogy a bronchológiai osztályon, a többi osztályhoz képest is több

daganatos beteg van. Ide jönnek azok a betegek, akiket máshol nem tudtak verifikálni, és ha meg vannak elégedve a munkánkkal és a kivizsgálás során jó tapasztalatokat szereznek, sokan kérik, hogy a kezelésük is itt történjen. Amellett, hogy van egy területi ellátási kötelezettségünk, és a pulmonológia minden ágát műveljük, nagy hangsúlyt fektetünk a daganatos betegek ellátására is. Természetes, hogy ilyen irányú szakképesítéssel számosan rendelkezünk az osztályon.

Te is osztod azt az általános onkológusi véleményt, hogy hihetetlen fejlődés előtt áll a tüdőgyógyászati onkológia?

Nemcsak fejlődés *előtt* áll, hanem hihetetlenül fejlődik. Évente szoktam előadást tartani egy nukleármedicina továbbképzésen a pulmo-onkológia témakörében. 10 évvel ezelőtt nem sokat kellett módosítanom az előző éves előadások anyagán. Mostanában gyakorlatilag minden évben át kell írnom. Nem is évente, hanem gyakorlatilag 2-3 havonta változnak az aktuális protokollok, egyrészt a nemzetközi vizsgálatok eredményeként, másrészt a hazai lehetőségek bővülése okán. Forradalmi időket élünk, és nagyon nagy energiákat kell abba fektetni, hogy tudjuk követni ezeket a változásokat.

Milyen távlati terveid vannak? Ha 10 év múlva ismét beszélgetnénk itt, mire szeretnél büszke lenni?

10 év múlva arra szeretnék büszke lenni, hogy ez az osztály prosperál, a kollégák jó része továbbra is velem dolgozik, és örömemre szorgálna, ha két fiatal szakorvossal bővülne a csapatom.

Életed nagy része a Korányihoz köthető. Mit jelent számodra ez az intézet?

A Korányi megmaradt kis szigetként a magyar egészségügyben. Én például a menedzsment részéről soha nem kaptam olyan jelzést, hogy küldd már haza ezt vagy azt a beteget, mert már régóta itt van. Nálunk nem az anyagi szempontok voltak elsődlegesek az ilyen kérdésekben.

Az intézet fő célja mindig is az volt, hogy a betegek a legmegfelelőbb ellátást kapják. A Korányiban van egy támogató légkör, az ember mindig tud valakihez fordulni, tanácsot kérni. Hozzám is tudnak fordulni, én is mindenki számára elérhető vagyok. Ez egy átlátható nagyságú kórház, nem egy megalintézmény. Ennek megvannak a hátrányai és persze az előnyei is. Korábban a tbc-s betegek hosszú-hosszú hónapokat töltöttek itt. Erről természetesen ma már nincs szó, de átmentődött az a gondoskodás, betegekhez fordulás, ami a korábbi hosszú ápolások során kialakult. Ma is próbáljuk a betegek útjait egyengetni, és lehetőségünk szerint a szociális problémáikat is orvosolni. ■

Dr. Osvai László